

Natuurtoets

Festivals Amsterdamse Bos

Natuurtoets

Festivals Amsterdamse Bos

projectnummer 404642
Definitief
14 juli 2015

Auteur(s)

Drs. B. Fit

Opdrachtgever

Dekmantel B.V.
Oudezijds Achterburgwal 91 hs
1012 DC Amsterdam

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
14 juli 2015	Definitief	H.J. Riphagen	W.M.M. van Boekel

Projectgroep bestaande uit:

B. Fit
H.J. Riphagen

Tekstbijdragen:

B. Fit

Fotografie:

B. Fit

Vormgeving:

B. Fit

Contactgegevens:

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

T. 06-123456
E. info.nl@anteagroup.com

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

	Blz.	
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Planlocatie en projectvoornemen	5
3.1	Planlocatie	5
3.2	Projectvoornemen	6
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	9
5.2.1	Bureauonderzoek	9
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	10
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	13
5.3	Beschermde gebieden	13
6	Toetsing	15
6.1	Effectbepaling project	15
6.2	Effecten beschermde soorten	16
6.2.1	Vogels	16
6.2.2	Zoogdieren	17
6.2.3	Reptielen	17
6.2.4	Amfibieën	18
6.2.5	Vissen	18
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	18
6.2.7	Flora	18
6.3	Effecten op beschermde gebieden	18

6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	18
6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	19
7	Conclusies	20
7.1	Soortenbescherming	20
7.2	Gebiedsbescherming	21
7.3	Aanbevelingen	21
8	Bronnen	22
	Bijlage I Wettelijk kader	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dekmantel BV en Alda Events zijn voornemens om in de maand juli en begin augustus enkele muziekfestivals te houden op het evenemententerrein (Raderterrein en Land van Bosse) in het Amsterdamse Bos.

Projecten dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1.1: Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter

1.2 Doel

Bij activiteiten in het landelijk of stedelijk gebied is in het kader van de effecten op flora en fauna inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschrijven van de consequenties in het kader van procedures, zoals het aanvragen van een ontheffing of vergunning, en eventueel vervolgonderzoek.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

3 Planlocatie en projectvoornemen

3.1 Planlocatie

Het plangebied ligt in het Amsterdamse Bos in het gedeelte tussen A9 en N231, Schiphol en de Grote poel. Het Amsterdamse Bos ligt ten zuiden van Amsterdam, deels op grondgebied van de gemeente Amstelveen. De aanleg van het bos is gestart in 1934 en afgerond in het begin van de jaren zestig. Het Amsterdamse Bos heeft een belangrijke recreatieve functie voor de stad (7 miljoen bezoekers in 2010) en er worden veel activiteiten georganiseerd. Aan de stadse kant is het bos drukker dan aan de periferie ervan.

De inrichting van het evenemententerrein (Radarterrein en Land van Bosse) enige jaren jaar geleden heeft de recreatiedruk op dit deel van het Amsterdamse bos vergroot. Het land van Bosse heeft een totale oppervlakte van ca. 9 ha. dat vrijwel geheel omzoomd is door een waterpartij, in breedte variërend van 2 tot 20 meter. Hierbuiten bevinden zich uitsluitend bos en grasland. Het evenemententerrein is ca. 5,5 ha. groot en het overige areaal fungeert deels als verbindingszone in de 'Groene As' (Els & Linde, 2010). Het Amsterdamse Bos maakt deel uit van het NNN van de Provincie Noord-Holland.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (evenemententerrein oranje omkaderd). Bron: globespotter.

Aan de voorkant van het Land van Bosse (noordelijk in figuur 3.1) is een dagrecreatierrein waar parkeren op het gras is toegestaan. Op het aanliggende terrein, het Radarterrein, worden jaarlijks kleinschalige evenementen gehouden.

Figuur 3.2 geeft een impressie van het gebied.

Evenemententerrein

Droge greppel langs het terrein

"Moeras-eiland" ten zuiden van het terrein

Brede rietkragen aan oostzijde terrein

Figuur 3.2 Impressies van het plangebied

3.2 Projectvoornemen

De initiatiefnemers zijn voornemens om in 2015 een drietal evenementen te organiseren op het Radarsterrein en Land van Bosse. Het gaat om de volgende data en evenementen:

- 11 juli 2015: Day at the park (Alda).
- 18 juli 2015: Electronic Family (Alda).
- 31 juli en 1, 2 augustus 2015: Dekmantel Festival.

Het aantal bezoekers verschilt per evenement:

- Day at the park 20.000
- Electronic Family 20.000
- Dekmantel Festival 10.000 per dag (meerdere dagen)

Opbouw van de festivals vindt plaats in de week voorafgaand aan het evenement. In de week na afloop wordt er afgebroken. Omdat de festivals Day at the park en Electronic Family dicht bij elkaar plaats vinden, blijven alle objecten (podia e.d.) tussentijds staan en vindt een beperkt ombouw plaats.

De festivals Day at the park en Electronic Family duren tot 24.00 uur. Het Dekmantelfestival duurt tot 23.00 uur.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, te verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt met het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; www.Naturalis.nl/EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2010 - 2015. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd (<http://maps.noord-holland.nl/natuurbeheerplan/>).

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 2 juli 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het evenemententerrein is een open gebied te midden van een boslandschap. Het bestaat uit een kort gemaaid grasveld omgeven door droge greppels met daarbuiten watergangen variërend van enkele meters tot 8 á 10 meter breed. Om deze waterpartijen liggen bospercelen afgewisseld met waterpartijen en grasvelden en aan het eind van het Land van Bosse bevindt zich een moerassig landschap.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4 (NDFF, Scharrenga *et al.*, 2010)

- Buizerd, Havik, Ooievaar, Sperwer, Huismus.

Zoogdieren (NDFF, Hoogeboom *et al.*, 2014)

- Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Boomarter (Tabel 3) en Eekhoorn (Tabel 2).

Reptielen (NDFF, Herder 2010)

- Ringslang (Tabel 2).

Amfibieën (NDFF, Herder *et al.*, 2012)

- Rugstreeppad (Tabel 3).

Vissen (NDFF, Herder *et al.*, 2012)

- Bittervoorn (Tabel 3), Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad (Tabel 2).

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (Telmeë, 2010-2015)

- Geen waarnemingen.

Flora (Telmeë, 2010-2015)

- Bijenorchis, Daslook, Gele helmblom, Klein glaskruid, Lange ereprijs, Prachtklokje, Rapunzelklokje, Rietorchis, Ronde zonnedaauw, Ruig klokje, Stijf hardgras, Tongvaren, Veldsalie, Welriekende nachtorchis, Wilde gagel, Wilde herfsttijloos, Wilde marjolein en Zomerklokje (Tabel 2)

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat

slechts een klein deel van het uurhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel te verwachten soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 2 juli, zonnig 31 °C, nauwelijks wind (bron: knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

De route die in het plangebied gelopen is staat aangegeven in figuur 5.2. Het evenemententerrein bestaat uit een open biotoop met kort gemaaid gras waar enkele algemene kruiden als weegbree, klaver en kamille groeien. Boven het grasveld zwermde boerenzwaluwen en joeg de witte kwikstaart achter insecten aan. Langs de watergangen en plassen rondom het terrein zijn de oevers ruig en begroeid met zuring, wilgenroosje, lisdodde, engelwortel, riet (aan de oostzijde soms wel 10 meter breed) en in de drogere greppels worden daarnaast nog akkerdistel, kaardenbol, kattenstaart en algemene akkerkruiden aangetroffen (zie figuur 3.2).

Deze open zone wordt omzoomd met percelen die voornamelijk uit populieren, wilgen, abelen en beuken bestaan met daarnaast meer gemengde bospercelen van o.a. eiken, esdoorn, vlier, haagbeuk en essen.

Vogels

Broedvogels

In de watergangen en op de plassen zijn enkele nesten met meerkoeten aangetroffen waarvan de jongen al waren uitgekomen. Ook werden er nijlganzen en eenden met jongen op het water aangetroffen. Verder zijn er nog soorten als wilde eend, reiger, fuut en in het rietstruweel karekiet aangetroffen.

In het bos zijn typische soorten als vink, tjiftjaf, roodborst, winterkoning, zwartkop e.d. op zang waargenomen. Langs het inventarisatietraject zijn in het struweel noch in bosjes en bomen nesten van zangvogels aangetroffen. Dat betekent echter niet dat helemaal kan worden uitgesloten dat er in de bospercelen rondom het evenemententerrein nog zangvogels broeden.

Helemaal aan de zuidzijde van het traject werd boven het water een ijsvogel (categorie 5) waargenomen.

Categorie 1-4

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarvoor bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4 vogelsoorten (zie bijlage 1).

Op en in de omgeving van het evenemententerrein zijn geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels in de bomen aangetroffen. Wel zijn enkele buizerds boven het bos in de buurt van het dagrecreatieterrain gesignaleerd waarvan niet kon worden achterhaald of ze in de nabijheid een nest hadden of een territorium bezaten. Daarom kan niet worden uitgesloten dat in verder van het evenemententerrein gelegen bospercelen toch nesten van de buizerd aanwezig zijn.

Naast de buizerd zijn ook havik en sperwer in dit deel van het Amsterdamse Bos waargenomen (NDFP). Net als de havik heeft de sperwer een voorkeur voor coniferen om zijn nest te bouwen. Deze bomen zijn echter tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen op basis waarvan kan worden geconcludeerd dat ze in de directe omgeving van het evenemententerrein hoogstwaarschijnlijk niet voorkomen. Dat sluit hun voorkomen direct daarbuiten (nog) niet uit.

Huismussen zijn bij het enige gebouwtje (kiosk) in de nabijheid van het terrein niet waargenomen. Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat er geen broedgevallen in de nabijheid van het terrein voorkomen. Hetzelfde geldt voor de ooievaar waarvan geen nesten in de directe omgeving van het festivalterrein voorkomen.

Figuur 5.1: holte als potentiële verblijfplaats voor boom bewonende vleermuizen.

Zoogdieren

Er zijn geen zoogdieren rond het evenemententerrein waargenomen. Wel blijken er veel konijnen voor te komen (mondelijke mededeling), getuige ook de konijnenholen.

Er is tijdens het veldbezoek slechts één boomholte aangetroffen die als verblijfplaats voor een vleermuis dienst kan doen (figuur 5.1). Dit was aan de zuidkant van het studiegebied ter hoogte van het toegangsweggetje naar de Schotse hooglanders. Eerder onderzoek heeft uitgezeten dat er meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied zijn aangetroffen (Ecoresult, 2015; Els & Linde, 2010) en dat het gebied belangrijk is voor vleermuizen. Het gebied lijkt met de watergangen en de bospercelen rondom het terrein uitermate geschikt als vlieg- en foerageerroute voor (boom bewonende) vleermuizen. Ze jagen graag boven waterpartijen die hier volop voorkomen. Gezien de aangetroffen biotopen – gemengde bossen, loofbos in boszomen met hoog op gaand struweel – zijn ook de boommarter en eekhoorn niet van het gebied uit te sluiten.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Wel zijn de broedhopen van de ringslangen aangetroffen zoals die in het plangebied (figuur 5.3 X) staan aangegeven.

Gegeven het geschikte biotoop dat op de (potentiële) broedplaatsen is aangetroffen – dichtbegroeide oevers langs ondiepe wateren en ruige (riet)vegetaties op het land – is het aannemelijk dat de ringslang in de waterrijke rietzones rond het evenemententerrein voorkomt.

Figuur 5.2: waterrijk gebied in de omgeving van evenemententerrein .

Figuur 5.3: broedhopen rond het evententerrein (X); looproute veldwerk (blauwe lijn).

Amfibieën

Er zijn geen amfibieën visueel waargenomen. Wel is de groene kikker gehoord. Rugstreeppad kan worden uitgesloten vanwege het ontbreken van goed vergraafbare bodems en pionier situaties in en buiten het plangebied.

Vissen

Het gebied is niet bevestigd vanwege de omvang van de aaneengesloten waterpartijen. Het aanwezige biotoop – brede sloten met waterplanten en (een laagje) modder – maakt het gebied geschikt voor m.n. bittervoorn en kleine modderkruiper. Vanwege het ontbreken van stortsteen ligt de aanwezigheid van de rivieronderpad in dit deel van het Amsterdamse bos niet voor de hand.

Vlinders, libellen en overige soortgroepen

Er zijn geen beschermde evertrebraten aangetroffen. Het gebied is wel geschikt als voortplantingsplek voor libellen door de aanwezigheid van waterpartijen. Er zijn alleen algemene soorten aangetroffen, zoals de platbuik.

Figuur 5.4: platbuik

Flora

Er zijn geen beschermde plantensoorten op het evenemententerrein en radarterrein aangetroffen. Wel bieden zones buiten dit gebied, zoals het moerasgebied en diverse waterpartijen, voldoende geschikt habitat om de meeste in de bureaustudie naar voren gebrachte soorten te kunnen huisvesten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Tabel 5.1: Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene soorten broedvogels en Buizerd	Tabel 3 Categorie 1-4	Ja Mogelijk	In bospercelen buiten het evene- mententerrein.
Vleermuizen	Tabel 3	Ja, foeragerend	Boven watergan- gen en langs bos- zoom.
Boommarter Eekhoorn	Tabel 3 Tabel 2	Mogelijk Mogelijk	Buiten het evene- mententerrein.
Ringslang	Tabel 2	Ja	Aan de oostzijde van het terrein.
Bittervoorn Kleine modder- kruiper	Tabel 3 Tabel 2	Mogelijk mogelijk	Watergangen bui- ten het evene- mententerrein.
Beschermde plan- ten	Tabel	Mogelijk	In biotopen buiten het evenementen- terrein.

5.3 Beschermde gebieden*Natura 2000 en NNN*

Onderstaande figuren 5.5 en 5.6 laten zien welke Natura 2000-gebieden binnen een straal van 10 km van het evenemententerrein liggen en of het plangebied binnen de NNN van de provincie Noord-Holland ligt.

Op grond van deze figuren kan worden geconcludeerd dat zich rondom de planlocatie geen Natura 2000-gebieden (figuur 5.1) bevinden, maar dat het plangebied wel in de NNN van de provincie Noord-Holland (figuur 5.2) ligt.

projectnummer 404642
14 juli 2015, revisie 00

Figuur 5.5: Natura 2000-gebieden in nabijheid evenemententerrein (Bron: viewer EU)

Figuur 5.6: NNN met natuur (groen) en natuurverbindingen (rood) Bron: Provincie Noord-Holland

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van het houden van een festivals kunnen de volgende effecten optreden:

- Geluidshinder.
- Verstoring door trilling.
- Verstoring door licht.

Geluidshinder op de omgeving kan tijdelijk zijn, zoals geluidsbelasting bij evenementen. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Daarbij kan gedacht worden aan geluidsoverlast van het nabijgelegen Schiphol en geluid(en licht)hinder als gevolg van de A9.

Verstoring door trilling kan vooral samen optreden met verstoring door geluid. Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend (Effectenindicator Min. EZ).

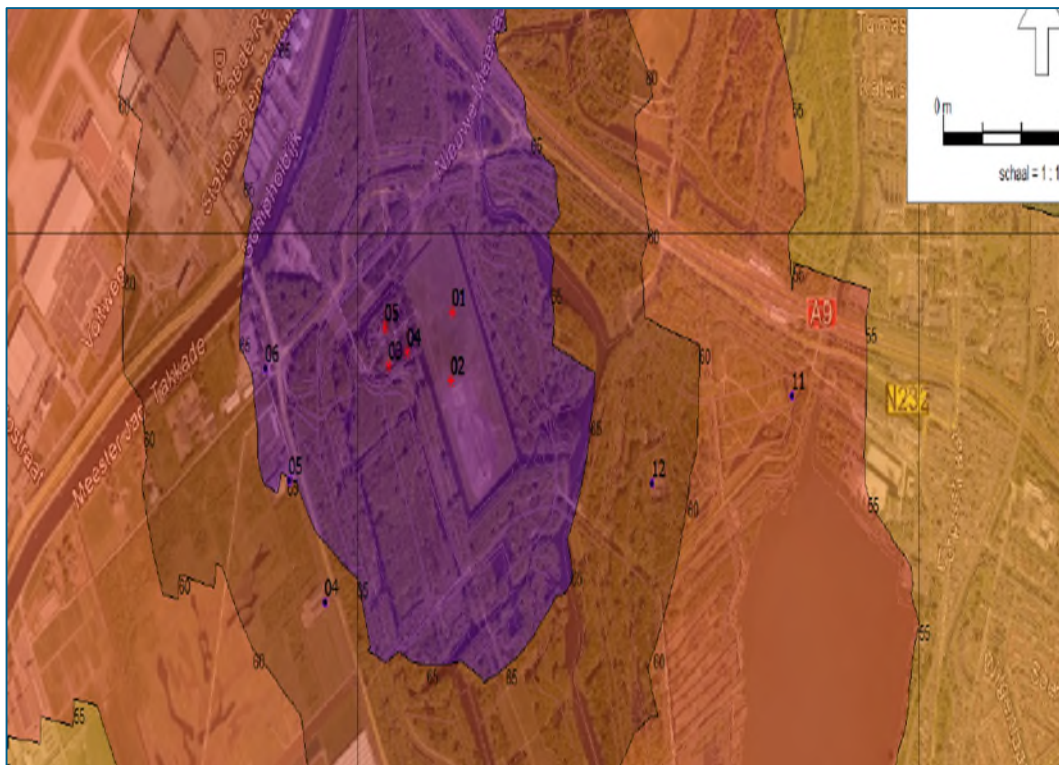
Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

Geluidsplan

Op grond van de geluidsvoorschriften uit de afgegeven evenementenvergunning van 2014 zijn er geluidsbepalingen opgelegd. Een eerder uitgevoerd geluidsplan (Westerveld, 2014) vormt de basis voor een representatieve bedrijfssituatie voor de voorgenomen festivals ten aanzien van de opstelling van de installaties en de uren waarop gespeeld wordt.

Op grond hiervan zijn met een computerrekenmodel geluidsniveaus in de omgeving berekend. De uitkomsten variëren van 53 dB(A) / 74 dB(C) tot 66 dB(A) / 84 dB(C) respectievelijk ter hoogte van Oude Karselaan (nr. 110) en de Bosrandweg (nr. 35).

De geluidscontouren zijn in kaart gebracht in Figuur 6.1. Daaruit komt naar voren dat de contour met de hoogste geluidsterkte (65 – 99 dB(A)) tot aan de Bosrandweg, A9 en Schipholdijk reikt (ca. 500 meter). Ter weerszijde van deze wegen ligt er al een geluidscontour van meer dan 100 meter vanwege het verkeer.

Figuur 6.1: geluidscontouren dB(A) Dekmantel festival 2015 (Westerveld, 2014)

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaarder beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Door de festivals worden geen (potentiële) nestplaatsen direct aangetast, vanwege het uitblijven van fysieke ingrepen, zoals kap of sloop. De waargenomen bos- en roofvogels zullen deels wel op het evenemententerrein foerageren dat tijdens het festival verstoord zal zijn. Er is echter voldoende foerageergebied in de omgeving in het Amsterdamse Bos aanwezig.

De nesten van buizerd en zangvogels zullen niet door de drukte, maar mogelijk wel van het geluid tijdens de optredens hinder ondervinden (Krijgsveld *et al.*, 2008). Dit is echter tot dusver alleen waargenomen bij verstoring van langere duur. Tijdens het muziekfestival Amsterdam Open Air is geen wezenlijke verstoring van nesten vastgesteld bij broedende vogels op nesten, onder een geluidsbelasting van 60 tot 95 dB(A). De onderzochte vogels verlieten de nesten niet en bleven de jongen voeren. Het betrof hier zowel grotere soorten watervogels (fuut, meerkoet, blauwe reiger)

als roofvogels (ransuil) en kleinere zangvogels (merel). Het betrof broedgevallen die fysiek gescheiden waren van de grote publieksstromen, maar waar wel een hoge geluidsbelasting aanwezig was (Krijgsveld *et al.*, 2012). Om deze reden wordt de kans gering ingeschat dat genoemde vogelsoorten wezenlijk verstoord zullen worden door de geluidsverstoring van het festival.

6.2.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Het evenemententerrein is voor algemene soorten als konijn, mol en mogelijk veldmuizen tijdelijk ongeschikt gedurende het festival. Het bosgebied rondom vormt het leefgebied van de Eekhoorn en Boommarter. Zij ondervinden mogelijk enige hinder van de drukte en het geluid van het festivalterrein. De functionaliteit van hun leefgebied komt daardoor echter niet in het geding. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig en de dieren kunnen na afloop van het festival weer terugkeren in hun oorspronkelijke leefgebied. Omdat de festivalgangers alleen via de toegang het terrein kunnen verlaten, wordt voorkomen dat ze deze alternatieve gebieden kunnen betreden. Er worden derhalve geen verbodsbepalingen overtreden en de gunstige staat van instandhouding van zowel Boommarter als Eekhoorn is niet in gevaar.

Vleermuizen

Gezien de aard van het project fysieke aantasting van de omgeving uitsluit - er verdwijnen geen verblijfplaatsen - zal slechts sprake zijn van een tijdelijke afname van de kwaliteit van de natuurwaarden van een deel van het Amsterdamse Bos. De hoogste gevoeligheid van vleermuisoren ligt bij de hoge tonen (dB(C)), die niet zo ver dragen als lage tonen waar de dB(A)-waarden betrekking op hebben (Wansink D.E.H., van Straalen K.D., Krijgsveld K.L., Natuurtoets Muziekfestival WishOutdoor te Beek & Donk. Bureau Waardenburg, 13 december 2013). Er is geen sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, mede gezien het feit dat deze in het bos liggen (dempende werking van bomen).

Als gevolg van met name lichthinder door de muziekfestivals, zullen s 'avonds wel tijdelijke verstorende effecten kunnen optreden op het foerageergedrag van vleermuizen. Er liggen echter voldoende alternatieve lijnvormige structuren in de omgeving (brede watergangen), die de vleermuizen als vliegroute tussen verblijf- en foerageerplek kunnen gebruiken. Vleermuizen kunnen enkele kilometers afleggen tussen hun verblijfplaats en hun foerageergebieden. Gezien de tijdelijke verstoring blijft de functionaliteit van hun leefgebied behouden.

6.2.3 Reptielen

In de nabijheid van het evenemententerrein komt de ringslang mogelijk voor die door geluidshinder kan worden verstoord. Omdat slangen wel een oorbotje (*columella auris*) bezitten, maar geen middenoor en ook geen trommelvlies, kunnen ze dus niet horen. Wel kunnen ze geluiden met een lage frequentie waarnemen.

Slangen zijn gevoelig voor trillingen (via de bodem), omdat de qua oppervlak relatief grote buikzijde permanent contact met de bodem maakt. Ook met het binnenoor kunnen trillingen in de bodem worden opgemerkt. Een slang kan aan de hand van de sterkte van de trillingen inschatten of een mogelijke vijand dichterbij komt en zo snel en ongezien wegvluchten.

Het leefgebied van de ringslang wordt middels een sloot van het festivalterrein gescheiden. Dit heeft een dempend effect op de trillingen. Hiernaast geldt dat het leefgebied van de ringslang niet door festivalgangers wordt betreden (en dus niet direct verstoord wordt). Er zal hierdoor geen hinder van de activiteiten op deze soort optreden. De functie van het leefgebied van de ringslang

wordt niet aangetast. De trillingen veroorzaken geen schade of wezenlijke verstooring van de dieren. Er worden geen verbodsbepalingen overtreden

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van beschermde amfibieënsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Vissen

In de watergangen rondom het terrein kunnen de zwaarder beschermde soorten Bittervoorn en Kleine modderkruiper voorkomen. Exemplaren van deze soorten kunnen in sloten die direct naast het evenemententerrein liggen mogelijk worden verstoord door geluidstrillingen in het water. Omdat deze watergangen echter in verbinding staan met aangrenzende watergangen, kunnen dieren eventueel naar andere, rustiger plekken in het Amsterdamse Bos uitwijken. De functie van het leefgebied wordt niet aangetast. De trillingen veroorzaken geen schade of wezenlijke verstooring van de dieren. Er worden geen verbodsbepalingen overtreden.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten op het evenemententerrein zijn uit te sluiten. Het bestaat uit kort gemaaid grasveld dat voor allerlei recreatieve doeleinden wordt gebruikt. Eventuele beschermde (tabel 2) soorten kunnen in de omgeving ervan voorkomen. Omdat de festivalgangers (fysiek) geen toegang hebben tot deze wat meer natuurlijk ingerichte terreinen, zoals bijvoorbeeld het zuidelijk gelegen moerasgebiedje, worden dergelijke biotopen ook niet betreden. Daardoor is het uitgesloten dat er negatieve effecten op deze soorten optreden.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Het evenemententerrein bevindt zich binnen het NNN. Gezien het tijdelijke karakter van de festivals, waarbij fysieke gevolgen uitblijven en het feit dat de effecten (geluidshinder en lichtverstooring) slechts op een beperkt deel van het Amsterdamse Bos betrekking hebben, is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN als gevolg van het project kunnen worden uitgesloten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Binnen 10 km afstand bevinden zich ook geen Natura 2000-gebieden. Op basis van de aard en omvang van de activiteiten en de afstand tot deze natuurgebieden zijn effecten op Natura 2000 uit te sluiten.

7 Conclusies

Alda Events en Dekmantel BV organiseren deze zomer een drietal festivals op het Radarterrein en het Land van Bosse in het Amsterdamse Bos. De effecten daarvan op flora en fauna zijn in de Natuurtoets beoordeeld. In dit hoofdstuk worden de conclusies van de Natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2).

7.1 Soortenbescherming

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht, de effecten die kunnen optreden als gevolg van het voornemen en de mogelijke consequenties in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
Broedvogels - Categorie 1-4 - Algemene soorten	mogelijk zeker	Tijdelijke verstoring (geluid)	geen
Zoogdieren - Grondgebonden - vleermuizen	zeker zeker	Tijdelijke verstoring door geluid, licht en trillingen	geen
Reptielen (ring-slang)	mogelijk	geen	geen
Amfibieën	nee	geen	geen
Vissen	mogelijk	tijdelijke verstoring door trillingen	geen
Vlinders, libellen	nee	geen	geen
Flora	mogelijk	geen	geen

Er vinden als gevolg van het voornemen geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaats. De verstoring van broedvogels tijdens het festival van Dekmantel BV is, gezien de periode waarin het wordt gehouden, eind juli begin augustus, nagenoeg uitgesloten.

7.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt deel uit van het NNN in de Provincie Noord-Holland. Gezien aard en omvang van het voornemen is van directe aantasting van de NNN geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Aanbevelingen

Vanuit de algemene zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet) worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Om lichthinder op vleermuizen en vogels tot een minimum te beperken dient het licht zoveel mogelijk gericht te worden op het evenemententerrein zelf en niet naar de omgeving.
- De naast het evenemententerrein gelegen gebieden dienen zo min mogelijk te worden betreden door festivalgangers om aantasting van de natuurwaarden (m.n. flora) zoveel mogelijk te beperken.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Ecoresult 22 januari 2015. Meurs F.A., Notitie aanvullend vleermuisonderzoek Nieuwe Meerlaan 1, Amstelveen.

Els & Linde. Ecologisch onderzoek evenementen Amsterdamse Bos. November 2010.

Herder, J.E. (red) 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen, Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.

Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (red.) 2014. Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.

Krijgsveld K.L., R.J. Jonkvorst F. van der Vliet, 2012. Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels. Rapportnr. 12-115. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Krijgsveld K.L., R.R. Smits & J. van de Winden, 2008. Update literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Rapportnr. 08-173. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard **XX**

Scharrenga C.J.G., W. Ruitenbeek, P.J. Zomerdijk, Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), Landschap Noord-Holland, 2010.

Westerveld R., Geluidsplan Dekmantel Festival 2015 Amsterdamse Bos, gemeente Amstelveen, 27 november 2014.

projectnummer 404642
14 juli 2015, revisie 00

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

I Bijlagen

Wettelijk kader

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;

projectnummer 404642
14 juli 2015, revisie 00

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn

voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I).

projectnummer 404642
14 juli 2015, revisie 00

Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijkema van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

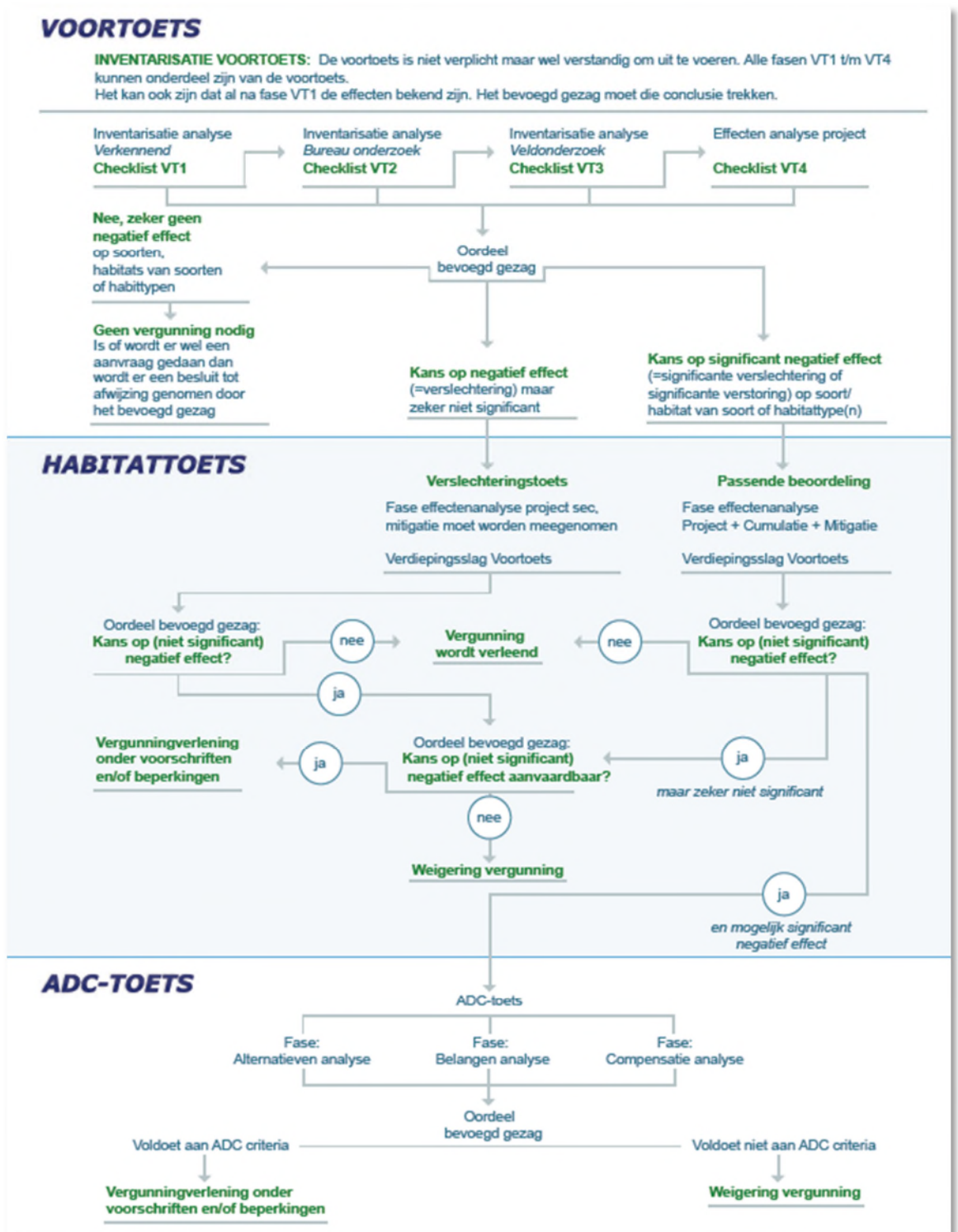
- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Natuurtoets Amsterdamse Bos voor festivals 909 & Diynamic

**Toetsing aan de Flora- en faunawet en het Natuurnetwerk
Nederland**

Verantwoording

Titel	Toetsing aan de Flora- en faunawet en het Natuurnetwerk Nederland
Opdrachtgever	Loveland events
Projectleider	Maikel Aragon van den Broeke
Auteur(s)	Saskia Wijte
Tweede lezer	Berto van Dam en Adrie van Hooff
Uitvoering veldwerk	Saskia Wijte, 10-02-2016
Projectnummer	1226343
Aantal pagina's	24 (exclusief bijlagen)
Datum	25 februari 2016
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
Samenvatting	7
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Wetgeving, situatie en beoogde ontwikkeling	9
1.3 Werkwijze	12
1.4 Uitgangspunten	13
2 Flora- en faunawet	15
2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?	15
2.2 Effecten op aanwezige soorten	15
2.2.1 Planten	15
2.2.2 Grondgebonden zoogdieren	16
2.2.3 Vleermuizen	16
<i>Effecten door geluid</i>	17
<i>Effecten door licht</i>	17
<i>Overige effecten</i>	18
2.2.4 Vogels: algemene broedvogels	18
2.2.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten	18
2.2.6 Amfibieën en reptielen	20
2.2.7 Vissen	20
2.2.8 Ongewervelden	20
2.3 Conclusies toetsing Flora- en faunawet	20
3 Natuurnetwerk Nederland	22
4 Conclusies	23
4.1 Flora- en faunawet	23
4.2 Natuurnetwerk Nederland	23
5 Literatuur	24

Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

PROJECT
PROGRAMMA VAN TOEGANGSVOORWAARDEN

huur

Samenvatting

Voor u ligt de natuurtoets die is uitgevoerd voor het Diynamic en 909-festival. Beide festivals vinden eind mei 2016 plaats op het evenemententerrein Land van Bosse in het Amsterdamse Bos. In deze natuurtoets is onderzoek gedaan naar de effecten van het project op de Flora- en faunawet (hierna Ffw) en het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN). In de onderstaande tabel staan de eindconclusies en consequenties overzichtelijk samengevat.

Samenvatting conclusies

	Effecten	Nader onderzoek	Ontheffing of vergunning
Flora- en faunawet	Mogelijk effect op algemene broedvogels	Ja, broedvogelcheck i.v.m. algemene broedvogels	Ontheffing niet mogelijk. Eventuele maatregelen zijn afhankelijk van uitkomst broedvogelcontrole
NNN	Geen effect op wezenlijke waarden en kenmerken	Geen	Geen vergunning nodig

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet (laatstgenoemden zijn niet relevant voor dit project) gaan samen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op dit moment is deze wet nog in voorbereiding. Op 3 februari 2016 heeft de staatssecretaris van het Ministerie van EZ bekend gemaakt dat de Wnb op 1 januari 2017 in werking treedt. De nieuwe wet houdt in dat enkele soorten die nu niet beschermd zijn dat dan wel zijn, en vice versa. Bij een eventuele vervolgeditie van het festival in 2017 dient dus rekening gehouden te worden met deze nieuwe wet.

Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

1 Inleiding

Loveland events organiseert diverse festivals en evenementen. Op 27 en 28 mei 2016 vinden respectievelijk Dynamic en 909 in het Amsterdamse Bos plaats. In deze natuurtoets wordt onderzocht wat de effecten van deze festivals zijn op de omliggende natuur. Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de relevante natuurwetgeving bij deze festivals, en de wijze van toetsing hieraan.

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Loveland events onderzoekt Tauw de consequenties van de natuurwetgeving voor het houden van de twee festivals Dynamic en 909 in het Amsterdamse Bos. De festivals van Loveland events kunnen alleen doorgang vinden als deze niet in strijd zijn met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen zijn verleend. Dit rapport bevat de toetsing aan de natuurwetgeving.

1.2 Wetgeving, situatie en beoogde ontwikkeling

Wetgeving

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming:

- Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet (Ffw). Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dieren plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk
- Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) en de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro, van toepassing op gebieden die zijn aangemerkt als Ecologische Hoofdstructuur, tegenwoordig NNN (Natuurnetwerk Nederland) genoemd)

Het Amsterdamse Bos ligt niet in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Wel maakt het gebied deel uit van NNN. Alleen de Flora- en faunawet en het NNN zijn daarom relevant. Een uitgebreide beschrijving van de relevante natuurwetgeving is opgenomen op de website van Tauw (www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving).

Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

Situatie

Beide festivals vinden plaats op het evenemententerrein Land van Bosse, gelegen in het Amsterdamse Bos. De ligging van het plangebied is te vinden in Figuur 1.1. Figuur 1.2 geeft een indruk van het plangebied. Het evenemententerrein bestaat voor het grootste deel uit een grasveld, daarnaast zijn diverse watergangen met riet en wat bosjes aanwezig.

Tijdens beide festivals zullen ca 10000 bezoekers per dag aanwezig zijn. De opbouw vindt plaats van 23 tot en met 26 mei, de afbouw zaterdag 28 tot en met 31 mei. In 2016 zal ongeveer de helft van het veld in gebruik zijn. In de toekomst zal het festivalterrein zich mogelijk naar het zuiden van het veld uitbreiden tot 2/3^e of zelfs het gehele terrein.

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat er al verstoring in het gebied aanwezig is. Het plangebied ligt vlak naast luchthaven Schiphol, en het geluid van opstijgende vliegtuigen is nadrukkelijk aanwezig. Ook gebruiken veel hondeneigenaren en hondenuitlaatservices het gebied als hondenuitlaatgebied. De honden lopen rond in het veld maar zwemmen ook in de watergangen. Dit zorgt al voor een bepaalde mate van verstoring voor (beschermde) flora en fauna in het gebied.

Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

Figuur 1.2 Impressie van het plangebied

1.3 Werkwijze

Op basis van verschillende literatuurbronnen is bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Vervolgens is tijdens het veldbezoek gecontroleerd of de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. De festivals worden getoetst op negatieve effecten op deze soort(en).

Samengevat zijn voor de toetsing de volgende stappen doorlopen:

- Literatuuronderzoek aan de hand van verspreidingsgegevens
- Een veldbezoek op 10 februari 2016
- Deskundigenoordeel

1.4 Uitgangspunten

Bij uitvoering van het onderzoek zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Er worden tijdens het festival geen watergangen gedempt, bomen gekapt of gebouwen gesloopt
- Beide festivals (909 en Diynamic) zijn eendaagse festivals, de bezoekers overnachten niet op het terrein
- Er wordt tijdens het festival geen gebruik gemaakt van vuurwerk
- Het radargebouw maakt geen deel uit van het festivalterrein. Dit gebouw wordt niet bezocht, versierd of anderszins gebruikt
- Alleen de noordzijde van het festivalterrein wordt gebruikt in 2016
- Bezoekers parkeren hun auto's op de daarvoor bestemde gebieden en niet binnen het plangebied
- Het deel van het terrein waar podium 2 komt, was tijdens het veldbezoek niet toegankelijk i.v.m. hekken die op slot zaten. Bij eventueel vervolgonderzoek dient dit terrein wel toegankelijk te zijn
- In dit rapport wordt uitgegaan van de nu nog geldende Flora- en faunawet. Per 1 januari 2017 gaat de Flora- en faunawet, tezamen met de Boswet en Natuurbeschermingswet 1998, op in de Wet natuurbescherming. In deze nieuwe wet zijn sommige huidige beschermde soorten niet langer beschermd, en sommige nu nog niet beschermde soorten wel beschermd. Bij eventuele toekomstedities van het festival dient hiermee rekening te worden gehouden.

2 Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of plant- en diersoorten, beschermd door de Flora- en faunawet, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (hierna Ffw). De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd.
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud wanneer wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Vogelsoorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats zijn te verdelen in vijf categorieën: de nesten van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Bij de laatste categorie geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

2.2 Effecten op aanwezige soorten

2.2.1 Planten

Volgens de verspreidingsgegevens (FLORON, 2011) kunnen op/tegen het radargebouw gele helmbloem, steenbreekvaren en tongvaren (allen tabel 2) voorkomen. Het gebouw wordt echter niet gebruikt of verstoord, dus negatieve effecten op deze soorten, als ze al aanwezig zijn, kunnen worden uitgesloten.

Op de rest van het terrein kunnen volgens de verspreidingsgegevens bijenorchis, brede orchis, gele helmbloem, grote keverorchis, hondskruid, moeraswespenorchis, ronde zonnedauw, steenbreekvaren, tongvaren, waterdrieblad en welriekende orchis voorkomen (allen tabel 2).

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat het terrein, gezien het beheer en de huidige staat/situatie, geen geschikt habitat biedt voor deze soorten. Mogelijk groeien er enkele tabel 1-soorten als zwanenbloem in mei. Deze soort groeit langs oevers en door middel van het afschermen van oevers met hekken kunnen negatieve effecten dan worden voorkomen. Op het grasland zelf komen geen tabel 1-soorten voor, dit is te verklaren door het beheer en de halfverharding op delen van het terrein.

2.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen et al., 1992) kunnen in het plangebied eekhoorn, steenmarter (tabel 2), noordse woelmuis en waterspitsmuis (beide tabel 3) voorkomen. Voor de noordse woelmuis en waterspitsmuis biedt het terrein geen geschikt habitat. De steenmarter zou in het radargebouw voor kunnen komen maar dit gebouw maakt geen deel uit van het festivalterrein. De eekhoorn is tijdens het veldbezoek niet waargenomen in het gebied, maar zou op basis van habitateisen in de omliggende bossen voor kunnen komen. Er zijn geen nesten van eekhoorns waargenomen, en tijdens het festival is voldoende geschikt foerageergebied in de omgeving beschikbaar waar eekhoorn tijdelijk naar kan uitwijken. Verder is er in het plangebied geen vossenburcht waargenomen. Kleinere grondgebonden zoogdieren kunnen in ruigte, bos en struweel zitten maar daar vinden geen activiteiten plaats. De verstoring is bovendien tijdelijk en er is voldoende alternatief in de omgeving. Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren worden daarom uitgesloten.

2.2.3 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep worden behandeld. Op basis van verspreidingsgegevens (Limpens et al., 1997) kunnen gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (allen tabel 3) voorkomen.

Er zijn grofweg drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen of in bomen. Het radargebouw nabij het festival zou in theorie kunnen functioneren als verblijfplaats. Er zijn geen bomen met holtes aangetroffen die als verblijfplaats kunnen voldoen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. Het plangebied is goed geschikt als foerageergebied en als onderdeel van vliegroutes van vleermuizen. De verstoring is echter van tijdelijke aard, en er zijn voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden in de nabije omgeving aanwezig.

Effecten door geluid

Het festival produceert een geluid dat (uiteraard) voor het menselijk gehoor is bedoeld. De mens kan in principe geluid waarnemen tussen de frequenties 80 tot 100 Hz ('voelbaar laag') aan de onderkant en 8 tot 16 kHz aan de bovenkant. Voor hoogfrequent geluid (± 4 kHz tot ± 16 kHz) geldt dat het in de lucht sterk wordt gedempt, waardoor het ook maar op beperkte afstand kan worden waargenomen. Vleermuizen maken gebruik van voor de mens nauwelijks tot niet waarneembaar geluid (sonar). De frequenties die vleermuizen gebruiken voor het lokaliseren van prooien, barrières en vliegroutes ('echolocatie') zijn per soort verschillend en goed bekend. Ter illustratie: voor een aantal van de soorten die in het gebied kunnen voorkomen zijn de frequenties (Limpens et al., 1997) als volgt:

- Meervleermuis piekfrequentie 35 kHz (25 tot 60-80 kHz)
- Watervleermuis piekfrequentie 45 kHz (25 tot 80-90 kHz)
- Laatvlieger piekfrequentie 25-30 kHz (afhankelijk van openheid) tot 60 kHz
- Gewone dwergvleermuis piekfrequentie 45-50 kHz, in meer open omgeving 42-45 kHz
- Ruige dwergvleermuis piekfrequentie 36-40 kHz, daarnaast sociale geluiden in het zomerseizoen van 15 tot 35-45 kHz

De door vleermuizen gemaakte geluiden hebben dus een geheel andere frequentie dan het door mensen gehoorde en door het festival geproduceerde geluid. Daaruit kan worden geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van maskering van het vleermuisgeluid door het festivalgeluid. Daarnaast betreft het slechts een tijdelijke activiteit en is voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Een negatief effect op het leefgebied van vleermuizen is daarom uitgesloten.

Effecten door licht

Vleermuizen foerageren alleen na zonsondergang. Sommige soorten zijn gevoelig voor verlichting en worden daardoor verstoord, andere worden daarentegen juist door verlichting aangetrokken, ongetwijfeld vanwege de insecten die in de lichtbundels door de verlichting worden aangetrokken. Verlichting is beperkt tot de openluchtpodia. Mogelijke verblijfplaatsen dienen niet te worden verlicht door (podium)verlichting. In dit geval gaat het om het radargebouw, worden niet verlicht. Het evenemententerrein is geschikt als foerageergebied van de meervleermuis en de watervleermuis. Beide soorten zijn gevoelig voor verlichting. Omdat het plas aan de zuidzijde van het terrein van belang is als foerageergebied maar geen deel uitmaakt van het festival en dus niet wordt verlicht, zijn effecten op de foerageerfunctie van het water voor deze vleermuissoorten uitgesloten. Andere vleermuissoorten die nabij het festivalterrein kunnen voorkomen zijn de laatvlieger en de gewone en de ruige dwergvleermuis. Dit zijn in Amsterdam algemeen voorkomende, snel vliegende vleermuissoorten die (ook) in de nabijheid van straatverlichting jagen. De tijd dat er verlichting op het terrein is, is beperkt tot enkele uren.

Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

In deze periode is er ook voldoende foerageermogelijkheid in de omgeving van het festival op en elders in het Amsterdamse Bos. Negatieve effecten van verlichting op vleermuizen worden daarom uitgesloten.

Overige effecten

De locatie wordt in zijn huidige gebruiksvorm voor dagrecreatie gebruikt. Vleermuizen zijn nachtactieve dieren en zullen bij activiteiten overdag geen schade ondervinden van de opbouwfase en tijdens de festivals. Het opbouwen van het festivalterrein zal bij daglicht plaatsvinden, waardoor de verstoring van de functies foerageren en vliegroute door opbouw en afbouw activiteiten uitgesloten worden. Net als bij verlichting is voldoende alternatief leefgebied waar vleermuizen naar kunnen uitwijken mochten ze worden verstoord door menselijke aanwezigheid tijdens het festival. Effecten zijn uitgesloten.

2.2.4 Vogels: algemene broedvogels

In het plangebied kunnen diverse algemene broedvogels zoals fuut, wilde eend, meerkoet (in watergangen), merel en koolmees (in bomen en struiken) tot broeden komen. Deze nesten zijn beschermd als ze in gebruik zijn als broedlocatie. De broedperiode duurt globaal van half maart tot en met half juli. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels echter beschermd. Zowel de bomen langs het terrein als de watergangen zijn geschikt als broedgebied.

Door werkzaamheden tijdens het opbouwen van het festival, geluid, licht en een verhoogde beweging en aanwezigheid van mensen kunnen nesten van algemene broedvogels worden beschadigd of verstoord. Dit is een overtreding van de Flora- en faunawet artikel 11. Daarom is het aanbevolen om enkele dagen voor het festival een broedvogelcontrole te laten uitvoeren door een deskundig ecooloog. Deze kan de locatie controleren op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten en aan de hand daarvan eventueel te treffen maatregelen zoals het afschermden met dichte bouwhekken voorstellen.

2.2.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens (Hustings et al., 2004) kunnen in het gebied in het gebouw gierzwaluw, huismus, kerkuil, ooievaar, slechtvalk voorkomen. In de rest van het plangebied kunnen boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespendifeet voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet waargenomen in het veld. Er zijn wel enkele nesten waargenomen in het veld. Zie Figuur 2.1. Eén van de nesten is gesitueerd in het zuiden op een dusdanige afstand dat effecten op voorhand zijn uit te sluiten. Een ander nest bevindt zich direct aan het grasveld aan de noordzijde van het plangebied, dit nest is zeer waarschijnlijk van een zwarte kraai. Door de locatie van dit nest (direct aan het grasveld met veel verstoring van onder andere honden en mensen) is dit nest niet geschikt voor jaarrond beschermde soorten. Tijdens de broedvogelcontrole dient wel gecontroleerd te worden of het nest in gebruik is. Het derde nest bevindt zich nabij de radartoren en is waarschijnlijk een nest van zwarte kraai.

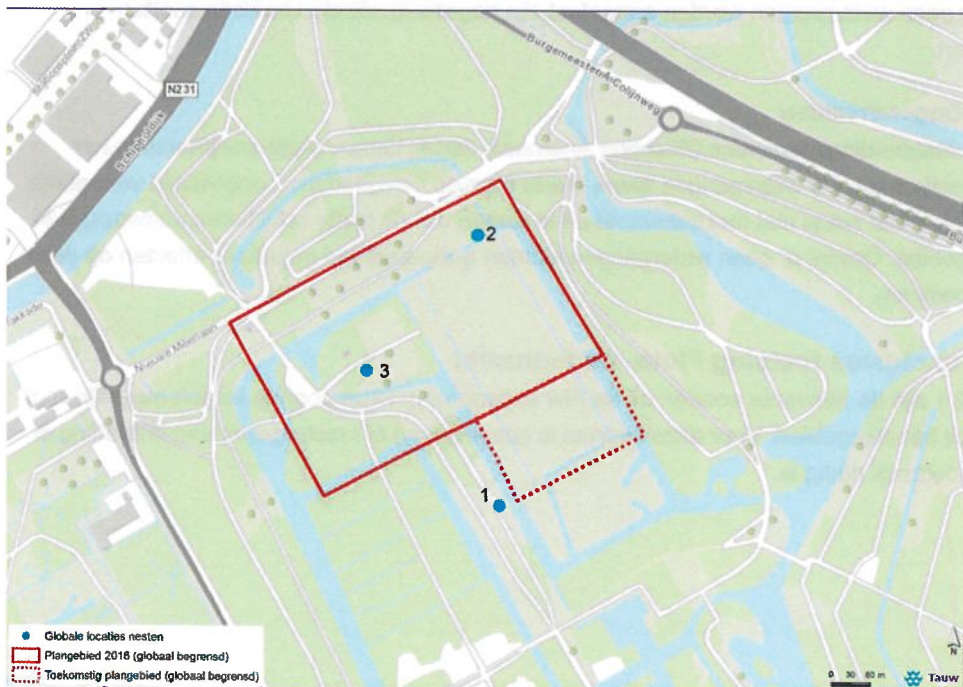
Concept

Kenmerk R003-1226343WSA-ibs-V01

Bij dit nest kan niet worden uitgesloten dat andere vogelsoorten gebruik maken van het nest. Wanneer dit nest in gebruik blijkt te zijn dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden. Tijdens de broedvogelcontrole dient dus gecontroleerd te worden of het tweede en derde nest in gebruik zijn en of maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen.

Het afschermen van een broedlocatie met dichte bouwhekken is een veel toegepaste methode. Deze methode is met succes bij eerdere festivals toegepast, waarbij geen verstoring is vastgesteld. Uit eerdere natuuronderzoeken die wij bij festivals hebben uitgevoerd (bijvoorbeeld Mystic Garden 2013 t/m 2015) in het Sloterpark is gebleken dat festivals tot dusver nog niet voor zichtbare negatieve effecten zorgen bij broedende vogels, mede door het treffen van maatregelen zoals het afschermen van broedlocaties.

Er kunnen diverse soorten uit de categorie 5 in of in de nabijheid van het plangebied broeden. Er gelden voor deze soorten echter geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarrond bescherming van deze soorten rechtvaardigen. Deze soorten zijn als algemene broedvogel behandeld.

Figuur 2.1 De locaties van de waargenomen nesten.

2.2.6 Amfibieën en reptielen

Volgens verspreidingsgegevens (Creemers en van Delft, 2009) kunnen in het gebied rugstreeppad en ringslang (beiden tabel 3) voorkomen. In het plangebied is geen geschikt habitat waargenomen voor beide soorten. Door riet en overhangende bomen/takken zijn er geen flauwe onbeschenen oevers aanwezig. Op de locaties waar activiteiten plaatsvinden is geen geschikt voorplantings- of winterhabitat aanwezig. Het habitat kent momenteel al een mate van verstoring door onder andere honden die er in grote getalen worden uitgelaten. In en langs de watergangen in het plangebied kunnen mogelijk bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander en meerkikker (alleen tabel 1) voorkomen (Herder, 2010). De activiteit is echter tijdelijk van aard, er wordt geen leefgebied aangetast, er is voldoende alternatief habitat in de nabije omgeving beschikbaar en er is reeds sprake van een mate van achtergrondverstoring. Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen zijn dan ook uit te sluiten.

2.2.7 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens (Struijk et al. 2010) kunnen bittervoorn (tabel 3), kleine modderkruiper en rivierdonderpad (beiden tabel 2) in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Het is niet uit te sluiten dat deze soorten aanwezig kunnen zijn in het gebied, maar omdat er geen watergangen worden aangetast zijn negatieve effecten op deze soorten uitgesloten.

2.2.8 Ongewervelden

Volgens verspreidingsgegevens (Stichting Anemoon, 2011) kan de platte schijfhoren in het gebied voorkomen. De watergangen lijken, mede door de vele bladnval, ongeschikt voor platte schijfhoren, maar het is niet met zekerheid uit te sluiten dat de platte schijfhoren aanwezig is in het plangebied. Omdat er geen watergangen worden aangetast zijn negatieve effecten op deze soort uitgesloten.

2.3 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In tabel 2.1 zijn de relevante soorten uit de Ffw opgenomen. Deze soorten komen mogelijk voor in en nabij het plangebied. Voor deze soorten is aangegeven of maatregelen, een ontheffing of nader onderzoek nodig is.

Tabel 2.1 Conclusies Flora- en faunawet

Soortgroep	Effecten	Nader onderzoek?	Maatregel nodig?	Ontheffing Ffw nodig?
Flora	Geen	Nee	Nee	Nee
Zoogdieren	Geen	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Geen	Nee	Nee	Nee
Broedvogels, tijdens broedseizoen	Verschillende soorten	Ja, broedvogelcontrole	Afhankelijk van broedvogelcontrole	Nee, mits eventuele maatregelen mogelijk zijn
Broedvogels, jaarrond beschermd	Mogelijk	Ja, broedvogelcontrole	Afhankelijk van broedvogelcontrole	Nee, mits eventuele maatregelen mogelijk zijn
Amfibieën en reptielen	Geen	Nee	Nee	Nee
Vissen	Geen	Nee	Nee	Nee
Ongewervelden	Geen	Nee	Nee	Nee

Toelichting tabel

Toetsing van de beoogde ingreep aan door de Ffw beschermde natuurwaarden laat zien dat, behalve algemene broedvogels, voor geen van de beschermde soorten een negatief effect verwacht wordt. Een nadere broedvogelcontrole is nog nodig om te zien of er mogelijk broedende vogels worden verstoord door het festival. Aan de hand van dit onderzoek kunnen eventuele nadelige effecten worden uitgesloten of kunnen nadere maatregelen worden bepaald.

3 Natuurnetwerk Nederland

Bescherming Natuurnetwerk Nederland

Het ruimtelijke beleid voor Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op het behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Als wezenlijke kenmerken en waarden worden de actuele en potentiële waarden gedefinieerd, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied. Bij schade aan deze doelen geldt een compensatieplicht.

Het festivalterrein ligt in het Amsterdamse Bos wat onderdeel is van het NNN. In het Natuurbeheerplan Noord-Holland 2016 staan de doelen voor het Amsterdamse Bos als volgt beschreven.

Wezenlijke kenmerken en waarden Amsterdamse Bos

Loofbos, graslanden en waterpartijen met hoofdfunctie recreatie. Het Amsterdamse Bos is gericht op het opvangen van recreanten en evenementen. Door de recreatieve betekenis wordt bij het gebruik een goede combinatie van natuur en recreatie nagestreefd.

Toetsing

De festivals conflicteren niet met de doelen van het NNN. Eén van deze doelen is namelijk het opvangen van evenementen. De festivals worden gehouden op een terrein waar geen bijzondere of beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. Het overgrote deel bestaat namelijk uit een grasveld waar al veel verstoring optreedt door recreanten o.a. met loslopende honden. Hierdoor zijn negatieve effecten op natuurwaarden minimaal. Er blijft daardoor sprake van een goede combinatie van natuur en recreatie.

Conclusie

De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN worden daarom niet aangetast. Er is daarom geen sprake van een compensatieplicht.

4 Conclusies

Geconcludeerd wordt dat er, op algemene en mogelijk jaarrond beschermde broedvogels na, geen sprake is van negatieve effecten in het kader van de Flora- en faunawet en Natuurnetwerk Nederland. Nadere toetsing is dan ook alleen nodig voor broedvogels. Nadere vergunning- of ontheffingsaanvragen zijn niet benodigd.

4.1 Flora- en faunawet

Mogelijk worden algemene broedvogels verstoord die binnen de invloedssfeer van de beoogde activiteiten broeden. Zo kunnen vogels in bomen en struiken en in (oevers van) watergangen broeden. Daarom is het nodig om voorafgaand aan het (opbouwen van het) festival een broedvogelcontrole uit te (laten) voeren. Indien broedende vogels worden aangetroffen, wordt gekeken of maatregelen nodig zijn om verstoring te voorkomen. Het afschermen van een broedlocatie met dichte bouwhekken is een veel toegepaste methode. Deze methode is met succes bij eerdere festivals toegepast, waarbij geen verstoring is vastgesteld. Uit eerdere natuuronderzoeken die wij bij festivals hebben uitgevoerd (bijvoorbeeld Mystic Garden 2013 t/m 2015) in het Sloterpark is gebleken dat festivals tot dusver nog niet voor zichtbare negatieve effecten zorgen bij broedende vogels, mede door het treffen van maatregelen zoals het afschermen van broedlocaties.

Tot slot wordt aangeraden om het radargebouw niet te verlichten (i.v.m. mogelijke aanwezigheid vleermuizen) en de oevers af te schermen en zo min mogelijk door de bezoekers te laten betreden).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN worden niet aangetast. Er is daarom geen sprake van een compensatieplicht.

5 Literatuur

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, Stichting FLORON, Nijmegen, 2011

Herder, J.E., 2010. Atlas van de de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen, landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.

Hustings F., C. Borggreve, C. van Turnhout & J. Thissen, 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Struijk, R., Kranenbarg, J. & de Bruin, A. (2010. Verspreidingsonderzoek vissen 2009, een rapportage van RAVON.

Tauw, 2013. Natuurtoets Mystic Garden festival Sloterpark Amsterdam

Tauw, 2014. Natuurtoets Mystic Garden festival Sloterpark Amsterdam

Tauw, 2015. Natuurtoets Mystic Garden festival Sloterpark Amsterdam